

DRIE VERGETEN AMBACHTEN

**MOLENAAR,
SMID &
BEIAARDIER**

De smid, molenaar en stadsbeiaardier: we zouden bijna vergeten dat ze nog bestaan. Hoe drie ambachtslieden van hun hobby hun werk maakten. 'Ik woon zelfs in een molen.'

Wie: Martijn van den Berg (36)

Wat: Smid

Waar: Leiden

'Met dit werk wil ik oud worden. Van niets iets maken en met mijn handen werken, ik vind het heerlijk. Ik hou ervan om maatwerk te leveren. Dat betekent dat ik het hele proces begeleid van tekentafel tot eindproduct. Of het nu gaat om een met de hand gesmede deurklink of strak constructiewerk voor in de bouw. De klant moet tevreden zijn. Gelukkig zijn ze altijd heel dankbaar. En dat loopt uiteen van architecten tot kunstenaars en van restauratiebedrijven tot kleine aannemers. Wij krijgen dus een heel gevarieerd publiek over de vloer. Misschien komt dat ook wel omdat we nog op

'Van niets iets maken, heerlijk'

precies dezelfde manier werken als vroeger. Geen moderne machines, maar gewoon smeden op vuur. Rond 1900 brandden er meer dan dertig smidsvuren in het historische centrum van Leiden, nu zijn we de enige. In Nederland zijn er nog maar zo'n vijftig ambachtelijke smederijen. Ik draag daarom graag mijn kennis over op andere generaties. Daarom bied ik in het weekend smeedworkshops aan. Naast de lange dagen doorde-weeks is dat best veel, maar het voelt niet als werk. Elke dag is anders, elke opdracht is anders. En dat eigenlijk al sinds ik twintig jaar geleden ben begonnen bij Smederij van de Geijn. Tussendoor heb ik nog ervaring opgedaan bij grote metaalbedrijven, maar toen ik hoorde dat mijn leermeester een opvolger zocht heb ik direct toegeslagen. Het vuur in deze ambachtelijke smederij blijft branden.'

Wie: Theo de Rooij (31)

Wat: Molenaar

Waar: Schiedam

'Van kinds af aan ben ik gek van molens. Op mijn zevende ging ik al naar de molen bij ons in het dorp en leerde ik de fijne kneepjes van het vak. Dat kinderlijke enthousiasme ben ik nooit verloren. Ik vind het nog steeds fantastisch om als ambachtelijk molenaar te werken. Ik woon zelfs in een molen in Gorinchem. Om half zes sta ik op en ga ik naar 'Molen De Vrijheid' in Schiedam, waar ik sinds 2009 werk. In het oude stadshart staan de hoogste molens ter wereld. Deze zijn ooit gebouwd als brandersmolens voor de reusachtige Schiedamse jeneverindustrie. Tegenwoordig zijn we compleet ingericht als meelfabriek en leveren we aan verschillende klanten: van bakkerijen tot kinderdagverblijven. Particulieren kunnen terecht in onze molenwinkel in 'Korenmolen De Walvisch'. Er is dus een hoop veranderd, maar ik werk nog steeds zoveel mogelijk op ambachtelijke wijze. Uiteraard hebben we verschillende

'Het is ook mijn hobby'

machines om het werk makkelijker te maken, maar toch malen we het graan grotendeels op windkracht. Het is geweldig om te werken met het weer en een mooi product te maken met oude machines. Zo blijft het echt een oud ambacht. Het is wel vrij zwaar werk. Op een goede dag gaat er zo'n 3000 kilo meel door mijn handen; dat voel ik wel. Meestal ga ik rond zes in de avond weer naar huis. Lange dagen dus, maar het is ook mijn hobby. Ik zou niet anders willen.'

Wie: Gijsbert Kok (54)

Wat: Stadsbeiaardier

Waar: Den Haag

'Ik heb altijd met muziek mijn brood willen verdienen. Helaas zou dat als organist – waar ik voor studeerde op het conservatorium – wel een erg dun belegde boterham betekenen. Tijdens mijn militaire dienst had ik voldoende tijd om na te denken en koos ik voor het carillon. Aan de Nederlandse Beiaardschool in Amersfoort heb ik vervolgens mijn diploma behaald. En nu speel ik al ruim twintig jaar als beiaardier. Sinds 2012 ben ik de stadsbeiaardier van Den Haag. Een stad waar ze trots zijn op hun carillons, want ik mag liefst vijf keer in de week een uur spelen. Drie keer in de Grote

'Ongestoord spelen op 75 meter hoogte'

45

Kerk in hartje centrum en twee keer in Scheveningen. In de Grote Kerk zit ik op zo'n 75 meter hoogte en kan ik heerlijk ongestoord en geconcentreerd muziek maken. Pas na een half jaar mag ik een nummer herhalen. Ik ben daarom altijd op zoek naar muziek en speel van alles: van Bach tot popmuziek. Eigenlijk zit ik op de grens van draaiorgel en concertzaal. Ook speel ik in op de actualiteit. 'Tulpen uit Amsterdam' als het lente wordt of 'From Russia with Love' tijdens de inauguratie van Trump. Als stadsbeiaardier maak ik muziek voor mensen met allerlei achtergronden, dus zorg ik voor variatie. Het publiek hoort dat; regelmatig laten mensen een briefje achter bij de gemeente of kerk. Toch bijzonder dat je dat kunt bereiken met een instrument uit de 17de eeuw.'

